

REVISORSEXAMEN

Del II

Maj 2016

© Revisorsnämnden 2016

REVISORSEXAMEN

Allmänt

Datum: 27 Maj 2016

Skrivtid: 2 x 6,0 timmar, varav 6,0 timmar för del II

Krav för godkänt resultat: 90 poäng av 150 utan några särskilda krav på fördelningen av poäng på olika uppgifter

Regler

- Du ska skriva ditt tentandnummer på varje blad.
- Det är inte tillåtet att ha kontakt med någon person eller använda Internet, e-post eller liknande för att söka kontakt med någon annan person.
- Det är inte tillåtet att använda Internet, e-post eller liknande för att söka efter information.

Följs inte reglerna kan Revisorsnämnden avstå att rätta tentandens prov samt meddela tentandens handledare och arbetsgivare om det inträffade. Kontroll av tentandens dator kan göras såväl innan, som under och efter provet.

Utformning av svar

- Du lämnar alltid dina svar i egenskap av auktoriserad revisor.
- Svarstexten ska vara självständigt skriven och utformad så att den besvarar frågan på ett koncist sätt.
- Svarstexten ska inte enbart bestå av inklippt text eller hänvisningar till annan text, såsom lagar, råd, rekommendationer och liknande.
- Du ska ange motiveringar och hänvisningar samt visa uträkningar.
- Du ska markera eventuella citat med kursiv stil och ange källa.
- Svar skall vara avlämnade i nummerordning och referens skall lämnas till eventuella bilagor

Bedömning

Bedömningen av svar, som ska lämnas på bifogade svarsblanketter eller RN:s USB-minne, sker utifrån en svarsmodell. Alternativa svar kan - beroende på motiveringar - också beaktas vid bedömningen.

Svar på varje uppgift - eller deluppgift - bedöms enligt följande princip i exempelvis en fråga omfattande fem poäng:

- 5 p – Mycket bra svar
- 4 p – Bra svar
- 3 p – Acceptabelt svar
- 2 p – Svar med vissa brister
- 1 p – Svar med stora brister
- 0 p - Uteblivet eller i grunden felaktigt svar

Uppgift 4	Industrimaskin AB (Publ)	Poäng
	Deluppgift 4.1	5
	Deluppgift 4.2	5
	Deluppgift 4.3	5
	Deluppgift 4.4	7
	Deluppgift 4.5	5
Summa		27

Uppgift 5	Capeclothes AB	Poäng
	Deluppgift 5.1	8
	Deluppgift 5.2	6
	Deluppgift 5.3	4
	Deluppgift 5.4	6
Summa		24

Uppgift 6	Fordonskompaniet AB (Publ)	Poäng
	Deluppgift 6.1	6
	Deluppgift 6.2	6
	Deluppgift 6.3	4
	Deluppgift 6.4	8
Summa		24

Lycka till!

4. Industrimaskin AB (Publ) (27 poäng)

Bakgrund

Industrimaskin AB (Publ) är en globalt verksam tillverkare av större maskiner till industrin. Maskinerna säljs styckvis och intäktsredovisning sker vid leverans. Bolaget är noterat på Nasdaq OMX Stockholm (Small cap).

Du har varit bolagets revisor sedan bolaget noterades 2012.

Den ekonomiska informationen för koncernen ser ut enligt följande:

Ekonomisk information (mkr)	2015	2014	2013
Omsättning	5 125	4 930	5 252
Resultat före skatt	125	97	186
Summa tillgångar	2 230	1 980	2 268
Soliditet	46%	48%	52%
Medelantal anställda	560	550	547

Bolaget redovisar i enlighet med IFRS i koncernredovisningen och i enlighet med RFR 2 i juridisk person. Bolagets räkenskapsår är kalenderår.

Deluppgift 4.1 (5 p)

Industrimaskin AB (Publ) har under en längre tid haft ett relativt spritt ägande med några ägare som har 5-10% av aktierna samt ett stort antal privatpersoner som ägare. En av ägarna vill nu säkerställa att Industrimaskin AB (Publ) inte hamnar under någon annans kontroll. Därför har denne under en längre tid köpt aktier på marknaden och den 11 mars nått ett ägande motsvarande 27,5 % av aktierna i Industrimaskin AB (Publ). Den 20 mars görs sedan ytterligare ett köp om 5 % av aktierna. Alla aktier har samma rösträtt.

Uppgift

Redogör för vilka åtgärder det uppköpande bolaget efter förvärvet den 20 mars behöver vidta med anledning av det ökade ägandet i Industrimaskin AB (Publ).

Deluppgift 4.2 (5 p)

Industrimaskin AB (Publ) har sedan ett gammalt ett större pensionsåtagande till sina anställda. Pensionsåtagandet klassificeras som förmånsbestämt och redovisas i enlighet med IFRS. Inför varje bokslut behöver pensionsskulden räknas om och viktigt är då vilka antaganden som används vid omräkningen. Bolagets ekonomichef tar i god tid kontakt med dig inför bokslutet per 31 december 2015 för att diskutera sina antaganden för inflation och diskonteringsränta.

Uppgift

Redogör för vad bolaget bör tänka på vid antaganden av ovanstående parametrar och om dessa på något sätt inbördes kan antas påverka varandra. Redogör vidare för hur ändringar i antagandena påverkar skuldens storlek.

Deluppgift 4.3 (5 p)

Industrimaskin AB (Publ)s försäljning sker uteslutande till andra företag och de maskiner som tillverkas säljs styckvis. Intäktsredovisning sker vid leverans av maskiner och reservdelar. Intäkter är av naturliga skäl ett väsentligt område i din revision och du behöver därför utveckla ett granskningsprogram för din granskning av intäkter.

Uppgift

Redogör för 5 exempel på granskningsåtgärder för granskning av intäkter du bedömer är relevanta och kommentera vad dessa åtgärder innebär.

Deluppgift 4.4 (7 p)

Industrimaskin AB (Publ) utvärderar om man ska förlägga ett Shared Service Center i Tjeckien. Tanken är att denna enhet ska hantera en stor del av bokföringen, leverantörsfakturor, kundfakturor m.m. för koncernens alla bolag, inklusive de svenska bolagen.

Uppgift

Redogör för hur revisionen påverkas av att redovisningen flyttas till Tjeckien och om det är några särskilda överväganden som behöver göras med anledning av detta. Redogörelsen ska innefatta både effekter på koncernrevisionen och på revisionen av svenska legala enheter.

Deluppgift 4.5 (5 poäng)

Industrimaskin AB (Publ) vill profilera sig som ett modernt företag med god hållbarhetsprofil. Därför har en hållbarhetsredovisning skild från årsredovisningen upprättats i enlighet med Global Reporting Initiatives (GRI) ramverk. Bolaget rapporterar 12 indikatorer inom områdena ekonomi, miljö och sociala förhållanden. Styrelsen har tagit beslut om att hållbarhetsredovisningen ska granskas översiktligt av bolagets revisor.

Uppgift

Beskriv kortfattat det regelverk som du har att följa då du översiktligt ska granska bolagets hållbarhetsredovisning. Ange också vad din rapport innehåller och om det finns valmöjlighet för vad revisorn intygar.

5. Capeclothes AB (24 poäng)

Bakgrund

Capeclothes AB är moderbolag i en koncern som säljer kläder och övrig konfektion i egna butiker i ett antal större städer i Sverige. Koncernen har inte någon egen produktion av varor, utan köper in varorna av leverantörer i Italien och Tyskland. Bolagets huvudägare är Kristoffer Liljestolpe som äger 80 %. Kristoffers två döttrar äger 10 % vardera.

Du är sedan nio år vald revisor i Capeclothes AB. Bolaget tillämpar BFNAR 2012:1 (K3). Bolagets räkenskapsår är kalenderår.

Den ekonomiska informationen för koncernen ser ut enligt följande:

Ekonomisk information (mkr)	2015	2014	2013
Omsättning	*)	203	180
Resultat före skatt	*)	54	57
Summa tillgångar	*)	105	92
Soliditet	*)	73%	61%
Medelantal anställda	*)	44	38

*) 2015 års siffror lämnas inte eftersom det är frågeställningen i Uppgift 5.1

Deluppgift 5.1 (8 p)

Capeclothes AB är moderföretag till Capesister AB och äger 100% av aktierna. Den 1 januari 2015 förvärvade Capeclothes AB 100 % av aktierna i Barakläder AB för en köpeskilling uppgående till 28 000 Tkr. Balansräkning för Barakläder AB per 2014-12-31 såg ut enligt följande (Tkr):

Immateriella tillgångar	2 000
Byggnader	16 000
Varulager	5 000
Kassa & bank	3 000
Summa tillgångar	26 000
Aktiekapital	1 000
Balanserade vinstmedel	7 000
Årets resultat	2 000
Obeskattade reserver	10 000
Långfristiga skulder	4 000
Kortfristiga skulder	2 000
Summa eget kapital och skulder	26 000

Vid förvärvstidpunkten hade byggnader ett verkligt värde om 22 000 Tkr enligt ett externt värderingsintyg. Byggnadens återstående nyttjandeperiod är 20 år. Eventuell goodwill skrivs av över fem år. Övriga tillgångars bokförda värden överensstämmer med deras verkliga värden.

Resultat- och balansräkningar för moderföretaget och dess två dotterföretag framgår av bifogade arbetsblad för koncernens resultat- och balansräkning. Det finns ingen koncernmässig goodwill eller andra övervärden som är kopplad till Capesister AB.

Uppgift

Upprätta en förvärvsanalys per 2015-01-01 och upprätta resultat- och balansräkning för koncernen per 2015-12-31 med hjälp av bifogade arbetsblad.

Deluppgift 5.2 (6 p)

Du var revisor i Capesister AB fram till räkenskapsåret 2010 då bolaget valde att ersätta dig med en ansvarig revisor från en annan revisionsbyrå verksam på samma ort som dotterbolaget har sitt huvudkontor. Vid din planering av koncernrevisionen har du identifierat dotterbolaget som en betydande enhet för koncerngranskningen.

Uppgift

Vad ska du som påskrivande revisor i koncernen beakta gällande revisionen av Capesister AB.

Deluppgift 5.3 (4 p)

Eva, som är en av fem styrelsemedlemmar i moderföretaget, är även aktiv i styrelsen för ortens lokala volleybollklubb. Klubben har beslutat sig för en nysatsning som kräver kapital och därför frågar hon dig nu om ditt revisionsbolag är intresserat av att sponsra klubben. Revisionsbyrån erbjuder en av de bästa reklamplatserna i klubbens hemmahall samt en föreläsning av klubbens tränare hur man bygger ett framgångsrikt lag. Du tycker att det ligger väl i revisionsbyråns linje att bli mer synlig i närområdet och du har alltid jobbat för att kontorets anställda ska ha en bra sammanhållning. Eva vill ha svar redan nästa vecka då hon avser ge ett liknande erbjudande till stadens ledande sportaffär om du skulle tacka nej.

Uppgift

Redogör för om du kan acceptera erbjudandet.

Deluppgift 5.4 (6 p)

Capeclothes AB planerar att förvärva majoriteten av aktierna i Northclothes AB. Diskussionerna startade i december 2015 men på grund av utdragna förhandlingar med huvudägaren om den slutliga köpeskillingen förväntas förvärvet inte kunna genomföras förrän tidigast i februari 2016.

Uppgift

Kan du anta uppdraget som huvudansvarig revisor för räkenskapsåret 2016 beaktat följande:

- a) Arne, delägare och revisor på samma kontor som du, är minoritetsdelägare i Northclothes AB.
- b) I januari 2016 biträdde Pär, som är en erfaren skattejurist på ditt kontor, Northclothes AB med ett svar till Skatteverket. Svaret behandlade en förfrågan på bolagets inkomstdeklaration (taxeringsår 2015).

6. Fordonskomponenter AB (Publ) (24 poäng)

Bakgrund

Fordonskomponenter AB (Publ) är moderbolag i en koncern som tillverkar och säljer avancerade tekniska produkter till fordonstillverkare runt om i Europa. Moderbolaget i koncernen är sedan fyra år noterat på Nasdaq OMXs Small Cap-lista och deras fem dotterföretag är utspridda i Europa. IT miljön är komplex och det finns en intern IT avdelning med ett tiotal anställda och det är många registrerade användare av IT systemen. Eftersom samtliga bolag inom koncernen levererar Just-in-Time (JIT) är det mycket transaktionsintensivt.

Du är sedan sex år vald revisor i Fordonskomponenter AB (Publ). Bolaget tillämpar IFRS i koncernredovisningen och RFR 2 i moderbolaget. Dotterbolagen redovisar i enlighet med lokala redovisningsregler i sina legala årsredovisningar. Bolagets räkenskapsår är kalenderår.

Den ekonomiska informationen för koncernen ser ut enligt följande:

Ekonomisk information (mkr)	2015	2014	2013
Omsättning	11 700	10 903	11 802
Resultat före skatt	485	470	503
Summa tillgångar	3 900	3 869	4 010
Soliditet	29 %	27 %	24 %
Medelantal anställda	5 823	5 808	5 901

Deluppgift 6.1 (6 p)

Fordonskomponenter AB (Publ) har ett dotterföretag i England som har brittiska pund (GBP) både som funktionell valuta och redovisningsvaluta. För att skydda sig mot förändringar i valutakurserna mellan SEK och GBP har Fordonskomponenter AB (Publ) tagit upp ett externt lån i GBP motsvarande eget kapital i det brittiska dotterföretaget. Moderföretaget tillämpar säkringsredovisning och säkringsdokumentationen visar att det finns ett effektivt säkringssamband.

Valutakurserna GBP/SEK uppgår till följande:

Tidpunkt	Valutakurs
2015-01-01	12,10
2015-12-31	12,50
Genomsnittkurs 2015-01-01 - 2015-12-31	12,20

Dotterföretagets komprimerade balansräkning per 2015-12-31 ser ut enligt följande (TGBP):

Anläggningstillgångar	65 000	Eget kapital (IB = 70 000)	70 000
Omsättningstillgångar	25 000	Året resultat	0
Kassa och bank	20 000	Skulder	40 000
Totala tillgångar	110 000	Totalt eget kapital och skulder	110 000

Uppgift

Hur ska valutaförändringarna redovisas i koncernredovisningen och med vilket belopp? Bortse från skatteeffekten.

Deluppgift 6.2 (6 p)

Utifrån tidigare års erfarenheter från granskningen av de bolag som ingår i koncernen har du förstått att det utöver de automatiserade systemgenererade bokningarna även sker många manuella transaktioner i huvudboken som träffar ett antal väsentliga konton. Vid planeringen av revisionen funderar du på vilka granskningsåtgärder som hanterar denna risk på ett effektivt sätt.

Uppgift

Beskriv hur du granskar de manuella transaktionerna och varför granskning av manuella transaktioner ska ske.

Deluppgift 6.3 (4 p)

I moderföretaget finns ett lager som är av väsentligt värde.

Uppgift

Ange fyra detaljgranskningsåtgärder för att säkerställa värderingen av lagret.

Deluppgift 6.4 (8 p)

Den 20 mars 2016 är det dags att avge revisionsberättelse och du har två omständigheter kvar att ta ställning till.

- a) Moderföretaget bryter enligt upprättat bokslut mot bankens lånevillkor men en skrivelse har erhållits i februari 2016 där det framgår att banken accepterar avvikelser från gällande lånevillkor, en så kallad "waiver". I årsredovisningens förvaltningsberättelse och i not har det lämnats upplysning om den uppkomna situationen. Vidare framgår det att bolaget kommer att inleda ett kostnadsbesparingsprogram gällande från den 30 juni 2016, som kommer att leda till att driften för 2016 kan säkerställas. Styrelsen har ännu ej fattat beslut om programmet. Du har granskat rimligheten i kostnadsbesparingsprogrammet och gör bedömningen att styrelsens redogörelse i förvaltningsberättelsen och not ger en korrekt återgivning av den uppkomna situationen.

- b) Vid sammanställningen av revisionen har det framkommit att lagret i det svenska dotterbolaget är för högt värderat med 12 mkr, vilket för dotterbolaget är ett väsentligt fel. Därför har du informerat dotterföretagets styrelse att du avser att lämna en ören revisionsberättelse för dotterföretaget.

Uppgift

Redogör för dina överväganden och upprätta revisionsberättelse för moderbolaget och koncernen.